

αναμένει ο ποιητής να έχει αυξημένη απήχηση στο κοινό η παρουσίασή τους και από την *παράβαση* (πρβλ. το θέμα του διχασμού στη *Λυσιστράτη*).

Στο ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ το ενδιαφέρον στρέφεται προς τις *παράβάσεις* των έργων της α' περιόδου του αριστοφανικού έργου.

Από τη μελέτη και ερμηνεία των κειμένων της περιόδου αυτής προκύπτουν σε γενικές γραμμές τα ακόλουθα:

α') ο ποιητής, ο οποίος απευθύνεται προς τους θεατές στην *παράβαση* διά του χορού, έχει ορισμένα κοινά σημεία με τον (*Αχαρνής*, *Ιππής*) ή τους πρωταγωνιστές (*Σφήκες*) ή και με τον χορό (*Ιππής*),

β') στην *παράβαση* ο χορός εξακολουθεί να διατηρεί τον "δραματικό" του χαρακτήρα,

γ') η *παράβαση* αποβαίνει αποκαλυπτική για την αληθή ταυτότητα του χορού (*Νεφέλαι*), τον χαρακτήρα του, που μπορεί να παρουσιάζεται βελτιωμένος σε σχέση με το α' μέρος της κωμωδίας ή να βρίσκεται ανάμεσα σε δύο ακραίες συμπεριφορές του πρωταγωνιστή στη θεατρική δράση (*Σφήκες*),

δ') σημαντικά θέματα της θεατρικής δράσης και μοτίβα εμφανίζονται και στην *παράβαση*, κάποτε μάλιστα τα βλέπει υπό διαφορετική και ενδεχομένως ευρύτερη οπτική γωνία απ' ό,τι στη θεατρική δράση (*Αχαρνής*, *Ιππής*, *Σφήκες*, *Βάτραχοι*),

ε') θέματα της θεατρικής δράσης συσχετίζονται στην *παράβαση* με τις συνθήκες ανταγωνισμού υπό τις οποίες διεξάγονται οι δραματικοί αγώνες (*Ειρήνη*),

ς') στην *παράβαση* διευκρινίζεται η στάση χαρακτήρων έναντι θεμάτων και καταστάσεων που γίνονται στη θεατρική δράση (*Βάτραχοι*).

Από τη μελέτη προκύπτει ότι η *παράβασις* συνδέεται οργανικά, άλλοτε εμφανέστερα και άλλοτε λιγότερο εμφανώς, με την κωμωδία στην οποία ανήκει. Αποδεικνύεται ότι η επιδίωξη του ποιητή να τη σχετίζει με τη θεατρική δράση είναι συνεχής και δεν εμφανίζεται μόνο στα μεταγενέστερα έργα του. Η εργασία καταλήγει με την επισήμανση ότι η *παράβασις* δεν μπορεί επ' ουδενί να αγνοηθεί κατά την ερμηνεία της κωμωδίας που την περιλαμβάνει.

Αντώνιος Δ. Παναγιώτου (Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας)
Νικήτας Μυρσινιώτης (έιτα Μητροπολίτης Ρόδου Νείλος,
(Αθήνα 1997).

Στην αρχή της διατριβής αυτής διαχωρίζεται ο Μητροπολίτης Ρόδου Νείλος, Χίος την καταγωγήν, από τους άλλους ομωνύμους του λογίους της εποχής Νείλον Διασωρήνόν, Νείλον Σωζοπόλεως, Νείλον Δαμηλά, πράγμα που δεν είχε γίνει μέχρι τώρα. Έτσι, υπήρχε μεγάλη σύγχυση γύρω από το πρόσωπο του Μητροπολίτου Ρόδου Νείλου.

Εν συνεχεία ταυτίζεται ο Νείλος προς τον υμνογράφο της εποχής Νικήτα Μυρσινιώτη με βάση τα ιστορικά στοιχεία και τη χειρόγραφη παράδοση. Σε επόμενο κεφάλαιον εκδίδεται για πρώτη φορά η ακολουθία του Αγίου Φανουρίου, έργον και αυτή του Μητροπολίτη Νείλου αφού ο Νείλος είναι ο πρώτος που ανεύρε στα ερείπια ναού της Ρόδου την εικόνα του αγίου Φανουρίου.

Επίσης στην διατριβή εκδίδονται ορισμένα μικρά υμνογραφικά κείμενα του Νείλου.

Στο τελευταίο μέρος της διατριβής περιγράφονται και εκτίθενται περιληπτικά όλα τα έργα εκδεδομένα και ανέκδοτα του Νείλου Ρόδου. Θα πρέπει ακόμη να προσθέσουμε ότι γίνεται στη διατριβή η ορθή χρονολογική τοποθέτηση της παρουσίας και της δράσεως του Νείλου στη Ρόδο αφού μέχρι τώρα υπήρχαν πολλές διαφορές ως προς τον χρόνο της ζωής και της δράσεώς του.